

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Правничий фаховий коледж

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
Фінансове право України
підготовки молодшого спеціаліста
(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)
галузь знань 08 право
спеціальність 081 право

(Шифр за ОПП _____)

2020 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Правничим фаховим коледжем Львівського національного університету імені Івана Франка

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

к.е.н., доц. Стасишин А. В.

к.е.н. Круглякова В. В.

Обговорено та рекомендовано до затвердження на Педагогічній раді Правничого коледжу

Протокол № 2 від "31" серпня 2020 року

галузь знань 08 право, спеціальність 081 право

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “Фінансове право України” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки молодшого спеціаліста, галуззю знань 08 – право, спеціальністю 081 – право.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є фінансове право у всіх своїх виявах: як галузь права, як система законодавства та як наука, що вивчає фінансове право.

Міждисциплінарні зв’язки: успішне засвоєння даної дисципліни ґрунтується на знаннях, отриманих студентами під час опанування положень навчальних курсів «Теорія держави і права», «Конституційне право», «Цивільне право», «Адміністративне право», «Кримінальне право».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Публічні фінанси. Фінансова діяльність держави та органів місцевого самоврядування. Фінансове право. Бюджетне право України

Змістовий модуль 2. Податкове право України

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – розкрити поняття і сутність фінансового права як галузі права, науки та навчальної дисципліни; ознайомити студентів із механізмом правового регулювання процесів мобілізації, розподілу та використання централізованих та децентралізованих фондів коштів в Україні.

Завдання:

- ознайомити студентів із видами, методи фінансового контролю,
- розглянути бюджетний устрій України, стадії бюджетного процесу в Україні,
- охарактеризувати податкову систему України, визначити структурні елементи податку та порядок сплати податків та погашення податкового боргу.

В результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати:

- предмет, метод, зміст основних категоріальних понять фінансового права;
- стадії бюджетного процесу в Україні;
- правове регулювання податкової системи України;
- правове забезпечення здійснення державних видатків та функціонування державних цільових фондів.

вміти:

- відповідати на основні теоретичні запитання теми;
- аналізувати законодавство і нормативно-правові акти;
- знати відповіді на контрольні запитання до теми;
- правильно визначати бюджетний устрій і бюджетний процес;
- аналізувати податкову систему України, а також правовідносини у банківській, страховій та валютній сферах.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин/3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ. ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВИ ТА ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ. ФІНАНСОВЕ ПРАВО. БЮДЖЕТНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Тема 1. Фінансове право в системі права України

Предмет і метод фінансового права. Система фінансового права. Джерела фінансового права. Поняття та особливості фінансово-правових норм. Фінансово-правові відносини, їхній зміст і особливості. Суб'єкти фінансового права і фінансових правовідносин

Тема 2. Правові основи фінансової діяльності України

Поняття фінансів. Поняття, зміст та методи фінансової діяльності держави. Фінансова система України та її склад. Поняття, сутність, види та методи фінансового контролю.

Фінансово-правова компетенція органів державної влади загальної компетенції. Повноваження органів місцевого самоврядування в області бюджетно-фінансової сфери. Основи діяльності державних органів, для яких фінансова діяльність є основною. Основи правового статусу Міністерства фінансів України. Основи правового статусу Державної податкової служби України. Основи правового статусу Державної митної служби України. Основи правового статусу Державної казначейської служби України.

Загальна характеристика організації фінансового контролю в Україні. Правовий статус та контрольно-фінансові повноваження Рахункової палати. Правовий статус та контрольні повноваження органів Державної аудиторської служби України. Порядок здійснення внутрішнього контролю в системі органів виконавчої влади (відомчого фінансового контролю) в Україні. Внутрішньо-господарський фінансовий контроль. Правове регулювання аудиторської діяльності в Україні. Муніципальний фінансовий контроль. Громадський фінансовий контроль.

Порядок державного регулювання ринків фінансових послуг. Основи діяльності Національної комісії з цінних паперів і фондового ринку. Основи діяльності Національного банку України. Основи діяльності Державної служби фінансового моніторингу.

Тема 3. Правове регулювання бюджетного устрою в Україні

Поняття бюджету, та його значення для функціонування держави та місцевого самоврядування. Правове регулювання структури бюджету. Джерела бюджетного права. Бюджетне законодавство. Бюджетна система України та її склад. Принципи побудови бюджетної системи України. Зміст та структура бюджету. Загальний та спеціальний фонд. Резервний фонд. Бюджетна класифікація.

Бюджетні повноваження держави та органів місцевого самоврядування в Україні. Правове регулювання міжбюджетних відносин. Принципи розподілу доходів та видатків між бюджетами різних рівнів бюджетної системи України. Бюджетне регулювання. Правове регулювання міжбюджетних трансфертів. Поняття та види.

Тема 4. Бюджетний процес України

Поняття бюджетного процесу та його принципи. Складання проекту Державного бюджету України. Розгляд і затвердження Державного бюджету України. Правові засади виконання Державного бюджету України. Бухгалтерський облік і звітність про виконання Державного бюджету України. Особливості бюджетного процесу для місцевих бюджетів.

Тема 5. Контроль та відповідальність у сфері бюджетних правовідносин

Поняття та види порушень бюджетного законодавства. Поняття, система та особливості бюджетного контролю. Заходи впливу за порушення бюджетного законодавства. Контрольні функції Рахункової палати як органу парламентського фінансового контролю в Україні. Фінансовий контроль органів Державної аудиторської служби. Порядок здійснення внутрішнього аудиту та утворення підрозділів внутрішнього аудиту в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, їх територіальних органах та бюджетних установах, які належать до сфери управління міністерств, інших центральних органів виконавчої влади.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПОДАТКОВЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Тема 6. Податкове право

Поняття податкової системи та системи оподаткування. Принципи побудови податкової системи в Україні. Поняття, суть, зміст і функції податку. Правова природа податку з огляду на його юридичні ознаки та елементи. Співвідношення податку, збору та інших обов'язкових платежів. Поняття податкової системи. Види податків, зборів та інших обов'язкових платежів. Елементи юридичного складу податку.

Тема 7. Податкові правовідносини

Податкові правовідносини: суб'єкти та зміст. Права та обов'язки платника податків, контролюючих органів. Поняття порядку адміністрування податків і зборів в Україні. Поняття зміст та структура податкового обов'язку, податкове зобов'язання та грошове зобов'язання платників податків в Україні. Податкові консультації: поняття, види та юридичне значення. Порядок визначення сум податкового (грошового) зобов'язання. Порядок оскарження рішень, дій та бездіяльності посадових осіб контролюючих органів.

Тема 8. Правова природа податків

Об'єкт оподаткування. База оподаткування. Одиниця виміру бази оподаткування. Порядок обчислення податку. Ставка податку: поняття та види. Податковий період. Строк та порядок сплати податку. Зміни строку сплати податку: розстрочка, відстрочка. Строк та порядок подання звітності про обчислення та сплату податку. Поняття податкової декларації (розрахунку). Порядок складання, подання та внесення змін до податкової звітності. Вимоги до підтвердження даних, визначених у податковій звітності. Податкові пільги: поняття та види. Спеціальні податкові режими.

Тема 9. Погашення податкового зобов'язання

Порядок виконання податкового обов'язку. Поняття та зміст інституту податковий борг. Форми правових вимог щодо сплати податків і зборів. Гарантії забезпечення виконання податкового зобов'язання і погашення податкового боргу: поняття, особливості і види. Податкова застава. Адміністративний арешт активів платника податку. Розстрочення (відстрочення) сплати грошових зобов'язань (податкового боргу). Списання безнадійного податкового боргу.

Тема 10. Поняття, зміст та значення податкового контролю в Україні

Поняття податкового контролю та способи його здійснення. Поняття та зміст обліку платників податків та об'єктів оподаткування в Україні. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів. Поняття, види та порядок проведення податкових перевірок. Поняття та види юридичної відповідальності за податкові правопорушення. Фінансова (податкова) відповідальність: підстави, санкції.

3. Рекомендована література Нормативно-правові акти

1. Конституція України прийнята Верховною Радою України 26.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. // Офіційний вісник України. – 2012. - № 32. – ст. 9
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. // Відомості Верховної Ради України – 2011. – №№ 13-14, 15-16, 17. – Ст. 112.
4. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. // Відомості Верховної Ради України – 2010. – № 51-52. – Ст. 572.
5. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001.- № 25.- Ст.131.
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1984.- № 51.- Ст.1122.
7. Закон України "Про основні засади здійснення державного фінансового контролю" у ред. від 16.10.2012 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 13. – Ст. 110.
8. Закон України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 50, ст.400.
9. Закон України "Про центральні органи виконавчої влади" від 17.03.2011 р. // Офіційний вісник України. – 2011.- № 27.- Ст. 20.
10. Закон України "Про Кабінет Міністрів України" від 07.10.2010 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2011.- № 9.- Ст. 58.
11. Закон України "Про здійснення державних закупівель" від 01.06.2010 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2010.- № 33.- Ст.471.
12. Регламент Верховної Ради України, затверджений Законом України від 10.02.2010 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2010.- № 14 (№№ 14-15, 16-17).- Ст. 133.
13. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» від 28.11.2002 р. (в редакції Закону від 18.05.2010 р.) // Відомості Верховної Ради України. – 2010. - № 29. – Ст. 392.
14. Закон України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" від 05.04.2007 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2007.- № 29.- Ст.389.
15. Закон України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" від 12.07.2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002.- №1. - Ст.1. 11
16. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30.
17. Закон України „Про Національний банк України» від 20.05.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – № 29. – Ст. 238.
18. Закон України "Про місцеві державні адміністрації" від 09.04.1999 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999.- № 20-21.- Ст.190.
19. Закон України "Про Верховну Раду Автономної Республіки Крим" від 10.02.1998 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1998.- № 29.- Ст.191.
20. Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" від 21.05.1997 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1997.- № 24.- Ст.170.
21. Закон України "Про Рахункову палату" від 11.07.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1998. - № 24. – Ст. 137.
22. Закон України "Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними" від 18.11.1997 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1998. - № 9. – Ст. 34.
23. Закон України "Про аудиторську діяльність" від 22.04.1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 23. – Ст. 243.
24. Положення про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку, затверджене Указом Президента України від 23.11.2011 р. № 1063/2011 // Офіційний вісник України. – 2012. - № 94. – ст 18.

25. Постанова КМУ «Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України» від 6 березня 2019 р. № 227. – Київ, 2019.
26. Положення про Державну службу фінансового моніторингу України, затверджене Указом Президента України від 13.04.2011 р. № 466/2011 // Офіційний вісник України. – 2011. - № 29. - Ст. 347.
27. Положення про Державну казначейську службу України, затверджене Указом Президента України від 13.04.2011 р. №460/2011 // Офіційний вісник України. - 2011.- № 29.- Ст. 310.
28. Положення про Міністерство фінансів України, затверджене Указом Президента України від 08.04.2011 р. № 446/2011 // Офіційний вісник України. - 2011.- № 29.- Ст. 230.
29. Порядок утворення структурних підрозділів внутрішнього аудиту та проведення такого аудиту в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, їх територіальних органах а бюджетних установах, які належать до сфери управління міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28.09.2011 р. № 1011 // Офіційний вісник України. – 2011. - № 75. – ст. 2799.
30. Порядок виконання рішень про стягнення коштів державного та місцевих бюджетів або бюджетних установ, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 03.08.2011 р. № 845 // Офіційний вісник України. – 2011. - № 61. – Ст. 14.
31. Порядок повернення бюджетних коштів до відповідного бюджету в разі їх нецільового використання, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 22.12.2010 р. № 1163 // Офіційний вісник України. – 2010. - № 98. – Ст. 35.
32. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження порядків розміщення тимчасово вільних коштів єдиного казначейського рахунка шляхом придбання облігацій внутрішньої державної позики і розміщення тимчасово вільних коштів єдиного казначейського рахунка та коштів валютних рахунків державного бюджету на депозитних рахунках " від 19.12.2010 р. № 65 // Офіційний вісник України. – 2011. - № 8. – Ст. 35.
33. Постанова Кабінету Міністрів України "Про деякі питання розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів" від 08.12.2010 р. № 1149 // Офіційний вісник України. – 2010. - № 97. – Ст. 14.
34. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку проведення органами державної контрольно-ревізійної служби державного фінансового аудиту окремих господарських операцій" від 20.05.2009 р. № 506 // Офіційний вісник України. – 2009. - № 39. – Ст. 1307.
35. Порядок проведення органами державної контрольно-ревізійної служби державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 12.05.2007 р. № 698 // Офіційний вісник України. – 2007. - № 37. – Ст.1453.
36. Порядок проведення інспектування державною контрольно-ревізійною службою, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 20.04.2006 р. № 550 // Офіційний вісник України. – 2006. - № 16. – Ст. 1206. 49.Порядок проведення органами державної контрольно-ревізійної служби державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2006 р. № 361 // Офіційний вісник України. – 2006. - № 13. – Ст. 868.
37. Порядок проведення органами державної контрольно-ревізійної служби державного фінансового аудиту бюджетних установ, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 31.12.2004 р. № 1777 // Офіційний вісник України. – 2005. - № 1. – Ст. 14.

Базова

1. Боднарук Ю. В. Підстави припинення податкового зобов'язання [Електронний ресурс] / Ю. В. Боднарук //Фінансове право . – 2014. – № 4. – С. 20-24. – Режим доступу: file:///C:/Users/%D0%93%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D0%BD%D0%B0/Downloads/Fp_2014_4_8.pdf
2. Болотова Г. Д. Взаємна відповідальність як принцип податкової системи України / Г. Д. Болотова // Економіка та право. – 2012. - № 2. – С. 124-131[Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/epravo/2012_2/23.pdf
3. Гетманець О. Місце бюджетного контролю в системі фінансового права // Право України. - 2009. - № 9. - С. 148-158.

4. Гетманець О. Правові основи бюджетного контролю // Право України. - 2010. - № 3. — С. 174-179.
5. Гриневич А. Визначення поняття «легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом» // Підприємництво, господарство і право. - 2010. - № 10. - С. 36-39.
6. Жернаков М. Фінансовий контроль: сутність, суб'єкти, їх права та обов'язки // Підприємництво, господарство і право. - 2006. - № 3. - С. 64-67.
7. Живко З. Б. Фінансовий моніторинг підприємства: проблема, безпека і специфіка діяльності // Фінанси України. - 2010. - № 11. — С. 93-101.
8. Ісмаїлов А.Б. Шляхи удосконалення фінансового контролю // Фінанси України. - 2003. - № 4. - С. 139-142.
9. Ключков В. Система органів державного нагляду та контролю (порядок створення та розмежування повноважень) // Право України. - 2010. - № 2. - С. 204-208.
10. Костюк У. З. Фінансування природоохоронної діяльності в Україні: сучасний стан та шляхи покращення [Електронний ресурс] / У. З. Костюк // Інноваційна економіка. – 2015. – № 1. – С. 181-186. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/jpdf/inek_2015_1_35.pdf
11. Крайник О. Міжбюджетні відносини в системі державного регулювання фінансовим забезпеченням регіонів/ Крайник О. // Ефективність державного управління: Збірник наукових праць. – 2011. – Вип. 26. – С. 277-282 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Edu/2011_26/fail/kraynyk.pdf
12. Нечай А.А. Проблеми правового регулювання публічних фінансів та публічних видатків,- Чернівці: Рута, 2004,- 264с.
13. Орлюк О. П. Фінансове право. Академічний курс : підручник / О. П. Орлюк. – Київ : Юрінком Інтер, 2010. – 808 с.
14. Плескач В. Л., Жадько К. С. Фінансовий контроль у контексті трансформаційних процесів економіки // Фінанси України,- 2009,- № 6,- С. 85-93.
15. Роль В. Ф. Фінансове право [Текст] : навч. посібник для студентів вузів / В. Ф. Роль, В. В. Сергієнко, С. М. Попова. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 392 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/17810409/pravo/finansove_pravo_-_rol_vf
16. Сирота А. До питання створення єдиного наглядового органу за діяльністю фінансових установ // Підприємництво, господарство і право. - 2010. - № 9. - С. 124-128.
17. Фінансове право : конспект лекцій / укладач М. В. Плотнікова. – Суми : Сумський державний університет, 2019. – 253 с.
18. Фінансове право : підручник / [О. О. Дмитрик, І. Є. Криницький, О. А. Лукашев та ін.] ; за ред. М. П. Кучерявенка, О. О. Дмитрик. – Харків: Право, 2019. – 416 с.
19. Фінансове право України : навч. посібник : за вимогами кредит.- модуль системи орг. навч. процесу / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Л. К. Воронової ; НДІ фін. права. – 2-е вид., стер. – Київ : Правова єдність, 2010. – 393 с.
20. Фінансове право: підручник / [Бандурка О. М., Гетманець О. П., Жорнокуй Ю. М. та ін.], за заг. ред. О. П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2017. – 392 с. – ISBN 978-966-610-233-4.

Допоміжна

1. Сивульський М. І. Результати роботи, проблеми й завдання державної контрольно-ревізійної служби України // Фінанси України,- 2009,- № 3.- С. 37- 46.
2. Стародубова О. Поняття та функції парламентського бюджетного контролю // Право України. - 2010. - № 3. - С. 260-266.
3. Стефанюк І. Б. Державний фінансовий контроль: проблеми ідентифікації й визначення системи // Фінанси України.- 2009.- № 11.- С. 12-20.
4. Чугунов І. Я., Федосов В. М. Державний внутрішній фінансовий контроль: стратегія розвитку // Фінанси України,- 2009.- № 4,- С. 3-13.
5. Кінашук Л. Правовий статус державної контрольно-ревізійної служби України в системі фінансового контролю // Підприємництво, господарство і право.- 2005.- № 5,- С. 93-96.
6. Кінашук Л. Правовий статус державної контрольно-ревізійної служби України в системі фінансового контролю // Підприємництво, господарство і право.- 2006. - № 3. - С. 50- 53.

7. Клименко А. Форма фінансового контролю: поняття і зміст // Право України,- 2005.- № 10,- С.44-46.
8. Орлюк О.П. До питання автономії центрального банку та формування його керівних органів // Науковий вісник Чернівецького університету. - Правознавство. - 2001.- Випуск 105.-С. 83-86.
9. Осипчук Л. Інститут казначейства як гарант фінансового забезпечення економічних реформ в Україні // Економіка. Фінанси. Право. - 2000. - №12. - С. 15-17.
10. Юрій С.І., Стоян В.І., Мац М.Й. Казначейська система: Підручник,- Тернопіль: Карт-бланш, 2002,- 590 с.